

Πρὸς Ἐφεσίους

Παῦλος, ἀπόστολος Ἰησοῦ χριστοῦ διὰ θελήματος θεοῦ, τοῖς ἀγίοις **1**

τοῖς οὖσιν ἐν Ἐφέσῳ¹ καὶ πιστοῖς ἐν χριστῷ Ἰησοῦ: χάρις ὑμῖν **2**

καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ.

Εὐλογητὸς² ὁ θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, ὁ **3**

εὐλογήσας³ ἡμᾶς ἐν πάσῃ εὐλογίᾳ⁴ πνευματικῇ⁵ ἐν τοῖς

ἐπουρανίοις⁶ ἐν χριστῷ: καθὼς ἐξελέξατο⁷ ἡμᾶς ἐν αὐτῷ πρὸ⁸ **4**

καταβολῆς⁹ κόσμου, εἶναι ἡμᾶς ἁγίους καὶ ἀμώμους¹⁰

κατενώπιον¹¹ αὐτοῦ ἐν ἀγάπῃ, προορίσας¹² ἡμᾶς εἰς υἰοθεσίαν¹³ **5**

διὰ Ἰησοῦ χριστοῦ εἰς αὐτόν, κατὰ τὴν εὐδοκίαν¹⁴ τοῦ θελήματος

αὐτοῦ, εἰς ἔπαινον¹⁵ δόξης τῆς χάριτος αὐτοῦ, ἐν ᾗ ἐχαρίτωσεν¹⁶ **6**

ἡμᾶς ἐν τῷ ἡγαπημένῳ: ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν ἀπολύτρωσιν¹⁷ διὰ τοῦ **7**

αἵματος αὐτοῦ, τὴν ἄφεσιν¹⁸ τῶν παραπτωμάτων,¹⁹ κατὰ τὸν

πλοῦτον²⁰ τῆς χάριτος αὐτοῦ, ἧς ἐπερίσσευσεν²¹ εἰς ἡμᾶς ἐν πάσῃ **8**

σοφίᾳ καὶ φρονήσει,²² γνωρίσας²³ ἡμῖν τὸ μυστήριον²⁴ τοῦ **9**

θελήματος αὐτοῦ, κατὰ τὴν εὐδοκίαν¹⁴ αὐτοῦ, ἣν προέθετο²⁵ ἐν

¹ Ἐφεσος, ου, ἡ, Ephesus. ² εὐλογητός, well spoken of, blessed. ³ εὐλογέω, bless. ⁴ εὐλογία, ας, ἡ, blessing, adulation. ⁵ πνευματικός, spiritual. ⁶ ἐπουράνιος, heavenly, celestial. ⁷ ἐκλέγομαι, choose, elect. ⁸ πρὸ, before (gen), before. ⁹ καταβολή, ἡς, ἡ, foundation, depositing. ¹⁰ ἄμωμος, without blemish, blameless. ¹¹ κατενώπιον, before, in the presence of (gen). ¹² προορίζω, predetermine, foreordain. ¹³ υἰοθεσία, ας, ἡ, adoption. ¹⁴ εὐδοκία, ας, ἡ, good pleasure, good-will. ¹⁵ ἔπαινος, ου, ὁ, praise, commendation. ¹⁶ χαριτώω, bestow favor on, favor highly. ¹⁷ ἀπολύτρωσις, εως, ἡ, redemption, deliverance. ¹⁸ ἄφεσις, εως, ἡ, release, forgiveness. ¹⁹ παράπτωμα, τος, τό, trespass, falling away. ²⁰ πλοῦτος, ου, ὁ, wealth, riches. ²¹ περισσεύω, abound, be rich. ²² φρόνησις, εως, ἡ, way of thinking, insight. ²³ γνωρίζω, make known, declare. ²⁴ μυστήριον, ου, τό, secret, mystery. ²⁵ προτίθεμαι, purpose, design beforehand.

αὐτῷ εἰς οἰκονομίαν¹ τοῦ πληρώματος² τῶν καιρῶν, 10
 ἀνακεφαλαιώσασθαι³ τὰ πάντα ἐν τῷ χριστῷ, τὰ ἐπὶ τοῖς
 οὐρανοῖς καὶ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς· ἐν αὐτῷ, ἐν ᾧ καὶ ἐκκληρώθημεν⁴ 11
 προορισθέντες⁵ κατὰ πρόθεσιν⁶ τοῦ τὰ πάντα ἐνεργοῦντος⁷ κατὰ
 τὴν βουλὴν⁸ τοῦ θελήματος αὐτοῦ, εἰς τὸ εἶναι ἡμᾶς εἰς ἔπαινον⁹ 12
 δόξης αὐτοῦ, τοὺς προηλπικότας¹⁰ ἐν τῷ χριστῷ· ἐν ᾧ καὶ ὑμεῖς, 13
 ἀκούσαντες τὸν λόγον τῆς ἀληθείας, τὸ εὐαγγέλιον τῆς σωτηρίας
 ὑμῶν, ἐν ᾧ καὶ πιστεύσαντες ἐσφραγίσθητε¹² τῷ πνεύματι τῆς
 ἐπαγγελίας τῷ ἁγίῳ, ὃς ἐστὶν ἀρραβὼν¹³ τῆς κληρονομίας¹⁴ ἡμῶν, 14
 εἰς ἀπολύτρωσιν¹⁵ τῆς περιποιήσεως,¹⁶ εἰς ἔπαινον⁹ τῆς δόξης
 αὐτοῦ.

Διὰ τοῦτο καὶ γὰρ, ἀκούσας τὴν καθ' ὑμᾶς πίστιν ἐν τῷ κυρίῳ Ἰησοῦ 15
 καὶ τὴν ἀγάπην τὴν εἰς πάντας τοὺς ἁγίους, οὐ παύομαι¹⁷ 16
 εὐχαριστῶν¹⁸ ὑπὲρ ὑμῶν, μνηίαν¹⁹ ὑμῶν ποιούμενος ἐπὶ τῶν
 προσευχῶν²⁰ μου· ἵνα ὁ θεὸς τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, ὁ 17
 πατὴρ τῆς δόξης, δώῃ ὑμῖν πνεῦμα σοφίας καὶ ἀποκαλύψῃς,²¹
 ἐν ἐπίγνωσει²² αὐτοῦ· πεφωτισμένους²³ τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς 18

¹ οἰκονομία, ας, ἡ, stewardship, administration. ² πλήρωμα, τος, τό, fullness, fulfillment. ³ ἀνακεφαλαιώω, sum up, recapitulate. ⁴ κληρώω, appoint by lot, obtain an inheritance. ⁵ προορίζω, predetermine, foreordain. ⁶ πρόθεσις, εως, ἡ, setting forth, purpose. ⁷ ἐνεργέω, work, effect. ⁸ βουλή, ἡς, ἡ, counsel, purpose. ⁹ ἔπαινος, ου, ὁ, praise, commendation. ¹⁰ προελπίζω, hope before, be the first to hope. ¹¹ σωτηρία, ας, ἡ, salvation, deliverance. ¹² σφραγίζω, seal, set a seal upon. ¹³ ἀρραβὼν, ὄνος, ὁ, earnest, pledge. ¹⁴ κληρονομία, ας, ἡ, inheritance. ¹⁵ ἀπολύτρωσις, εως, ἡ, redemption, deliverance. ¹⁶ περιποίησις, εως, ἡ, preservation, acquisition. ¹⁷ παύω, cause to cease. ¹⁸ εὐχαριστέω, give thanks, thank. ¹⁹ μνεία, ας, ἡ, remembrance, mention. ²⁰ προσευχή, ἡς, ἡ, prayer, place for prayer. ²¹ ἀποκαλύψις, εως, ἡ, revelation, unveiling. ²² ἐπίγνωσις, εως, ἡ, knowledge, discernment. ²³ φωτίζω, give light, enlighten.

καρδίας ὑμῶν, εἰς τὸ εἰδέναι ὑμᾶς τίς ἐστὶν ἡ ἐλπίς τῆς κλήσεως¹
αὐτοῦ, καὶ τίς ὁ πλοῦτος² τῆς δόξης τῆς κληρονομίας³ αὐτοῦ ἐν
τοῖς ἁγίοις, καὶ τί τὸ ὑπερβάλλον⁴ μέγεθος⁵ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ 19
εἰς ἡμᾶς τοὺς πιστεύοντας, κατὰ τὴν ἐνέργειαν⁶ τοῦ κράτους⁷ τῆς
ἰσχύος⁸ αὐτοῦ ἣν ἐνήργησεν⁹ ἐν τῷ χριστῷ, ἐγείρας αὐτὸν ἐκ τῶν 20
νεκρῶν, καὶ ἐκάθισεν¹⁰ ἐν δεξιᾷ αὐτοῦ ἐν τοῖς ἐπουρανίοις,¹¹ 21
ὑπεράνω¹² πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας καὶ δυνάμεως καὶ
κυριότητος,¹³ καὶ παντὸς ὀνόματος ὀνομαζομένου¹⁴ οὐ μόνον ἐν
τῷ αἰῶνι τούτῳ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ μέλλοντι· καὶ πάντα ὑπέταξεν¹⁵ 22
ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ αὐτὸν ἔδωκεν κεφαλὴν ὑπὲρ πάντα
τῇ ἐκκλησίᾳ, ἣτις ἐστὶν τὸ σῶμα αὐτοῦ, τὸ πλήρωμα¹⁶ τοῦ τὰ 23
πάντα ἐν πᾶσιν πληρουμένου.

Καὶ ὑμᾶς ὄντας νεκροὺς τοῖς παραπτώμασιν¹⁷ καὶ ταῖς ἁμαρτίαις, 2
ἐν αἷς ποτε¹⁸ περιεπατήσατε κατὰ τὸν αἰῶνα τοῦ κόσμου τούτου,
κατὰ τὸν ἄρχοντα¹⁹ τῆς ἐξουσίας τοῦ ἀέρος,²⁰ τοῦ πνεύματος τοῦ
νῦν ἐνεργούντος⁹ ἐν τοῖς υἱοῖς τῆς ἀπειθείας·²¹ ἐν οἷς καὶ ἡμεῖς 3
πάντες ἀνεστράφημέν²² ποτε¹⁸ ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις²³ τῆς σαρκὸς
ἡμῶν, ποιοῦντες τὰ θελήματα τῆς σαρκὸς καὶ τῶν διανοιῶν,²⁴

¹ κλήσις, εως, ἡ, (divine) call, invitation. ² πλοῦτος, ου, ὁ, wealth, riches. ³ κληρονομία, ας, ἡ, inheritance. ⁴ ὑπερβάλλω, go beyond, surpass. ⁵ μέγεθος, ους, τό, size, greatness. ⁶ ἐνέργεια, ας, ἡ, operative power, working. ⁷ κράτος, ους, τό, power, dominion. ⁸ ἰσχύς, ὅς, ἡ, strength, power. ⁹ ἐνεργέω, work, effect. ¹⁰ καθίζω, seat, sit. ¹¹ ἐπουράνιος, heavenly, celestial. ¹² ὑπεράνω, high above (gen), far above. ¹³ κυριότης, ητος, ἡ, lordship, dominion. ¹⁴ ὀνομάζω, name, give a name to. ¹⁵ ὑποτάσσω, subject, put in subjection. ¹⁶ πλήρωμα, τος, τό, fullness, fulfillment. ¹⁷ παράπτωμα, τος, τό, trespass, falling away. ¹⁸ ποτέ, once, at some time. ¹⁹ ἄρχων, οντος, ὁ, ruler, prince. ²⁰ ἀήρ, ος, ὁ, air. ²¹ ἀπειθεια, ας, ἡ, disobedience, willful unbelief. ²² ἀναστρέφω, return, live. ²³ ἐπιθυμία, ας, ἡ, desire, passion. ²⁴ διάνοια, ας, ἡ, mind, understanding.

καὶ ἤμεν τέκνα φύσει¹ ὀργῆς,² ὥς καὶ οἱ λοιποὶ· ὁ δὲ θεός, 4
 πλούσιος³ ὢν ἐν ἐλέει,⁴ διὰ τὴν πολλὴν ἀγάπην αὐτοῦ ἦν
 ἡγάπησεν ἡμᾶς, καὶ ὄντας ἡμᾶς νεκροὺς τοῖς παραπτώμασιν⁵ 5
 συνεζωοποίησεν⁶ τῷ χριστῷ – χάριτί ἐστε σεσωσμένοι – καὶ 6
 συνήγειρεν,⁷ καὶ συνεκάθισεν⁸ ἐν τοῖς ἐπουρανίοις⁹ ἐν χριστῷ
 Ἰησοῦ· ἵνα ἐνδείξηται¹⁰ ἐν τοῖς αἰῶσιν τοῖς ἐπερχομένοις¹¹ τὸν 7
 ὑπερβάλλοντα¹² πλοῦτον¹³ τῆς χάριτος αὐτοῦ ἐν χρηστότητι¹⁴ ἐφ’
 ἡμᾶς ἐν χριστῷ Ἰησοῦ· τῇ γὰρ χάριτί ἐστε σεσωσμένοι διὰ τῆς 8
 πίστεως, καὶ τοῦτο οὐκ ἐξ ὑμῶν· θεοῦ τὸ δῶρον·¹⁵ οὐκ ἐξ ἔργων, 9
 ἵνα μὴ τις καυχῆσθαι. ¹⁶ Αὐτοῦ γὰρ ἐσμεν ποίημα,¹⁷ κτισθέντες¹⁸ 10
 ἐν χριστῷ Ἰησοῦ ἐπὶ ἔργοις ἀγαθοῖς, οἷς προητοίμασεν¹⁹ ὁ θεός,
 ἵνα ἐν αὐτοῖς περιπατήσωμεν.

Διὸ μνημονεύετε²⁰ ὅτι ὑμεῖς ποτὲ²¹ τὰ ἔθνη ἐν σαρκί, οἱ λεγόμενοι 11
 ἀκροβυστία²² ὑπὸ τῆς λεγομένης περιτομῆς²³ ἐν σαρκὶ
 χειροποιήτου,²⁴ ὅτι ἦτε ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ χωρὶς²⁵ χριστοῦ, 12
 ἀπηλλοτριωμένοι²⁶ τῆς πολιτείας²⁷ τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ ξένοι²⁸ τῶν
 διαθηκῶν²⁹ τῆς ἐπαγγελίας, ἐλπίδα μὴ ἔχοντες, καὶ ἄθεοι³⁰ ἐν τῷ

¹ φύσις, εὖς, ἡ, nature, inherent nature. ² ὀργή, ἡς, ἡ, wrath, anger. ³ πλούσιος, rich. ⁴ ἔλεος, οὖς, ὁ, pity, mercy. ⁵ παράπτωμα, τος, τό, trespass, falling away. ⁶ συζωοποιέω, make alive together with someone. ⁷ συνεγείρω, raise up with, raise along with. ⁸ συγκαθίζω, cause to sit down together. ⁹ ἐπουράνιος, heavenly, celestial. ¹⁰ ἐνδείκνυμι, show forth, show. ¹¹ ἐπέρχομαι, come to or upon, approach. ¹² ὑπερβάλλω, go beyond, surpass. ¹³ πλοῦτος, ου, ὁ, wealth, riches. ¹⁴ χρηστότης, ητος, ἡ, goodness, kindness. ¹⁵ δῶρον, ου, τό, gift, present. ¹⁶ καυχάομαι, boast, glory. ¹⁷ ποίημα, τος, τό, work, creation. ¹⁸ κτίζω, create, form. ¹⁹ προετοιμάζω, prepare beforehand, predestine. ²⁰ μνημονεύω, remember, make mention of. ²¹ ποτὲ, once, at some time. ²² ἀκροβυστία, ας, ἡ, uncircumcision, foreskin. ²³ περιτομή, ἡς, ἡ, circumcision. ²⁴ χειροποίητος, made by hand, done or made with hands. ²⁵ χωρὶς, separate, apart from (gen). ²⁶ ἀπαλλοτριόομαι, alienate, estrange. ²⁷ πολιτεία, ας, ἡ, citizenship, citizen body. ²⁸ ξένος, strange, stranger. ²⁹ διαθήκη, ης, ἡ, covenant, will. ³⁰ ἄθεος, without God, godless.

κόσμῳ. Νυνὶ¹ δὲ ἐν χριστῷ Ἰησοῦ ὑμεῖς οἱ ποτὲ² ὄντες μακρὰν³ 13
 ἐγγύς⁴ ἐγενήθητε ἐν τῷ αἵματι τοῦ χριστοῦ. Αὐτὸς γάρ ἐστιν ἡ 14
 εἰρήνη ἡμῶν, ὃ ποιήσας τὰ ἀμφοτέρω⁵ ἐν, καὶ τὸ μεσότοιχον⁶ τοῦ
 φραγμοῦ⁷ λύσας, ⁸ τὴν ἔχθραν⁹ ἐν τῇ σαρκὶ αὐτοῦ, τὸν νόμον τῶν 15
 ἐντολῶν ἐν δόγμασιν,¹⁰ καταργήσας:¹¹ ἵνα τοὺς δύο κτίσῃ¹² ἐν
 ἑαυτῷ εἰς ἓνα καινὸν¹³ ἄνθρωπον, ποιῶν εἰρήνην, καὶ 16
 ἀποκαταλλάξῃ¹⁴ τοὺς ἀμφοτέρους⁵ ἐν ἐνὶ σώματι τῷ θεῷ διὰ τοῦ
 σταυροῦ,¹⁵ ἀποκτείνας τὴν ἔχθραν⁹ ἐν αὐτῷ: καὶ ἔλθων 17
 εὐηγγελίσατο εἰρήνην ὑμῖν τοῖς μακρὰν³ καὶ τοῖς ἐγγύς:⁴ ὅτι δι' 18
 αὐτοῦ ἔχομεν τὴν προσαγωγὴν¹⁶ οἱ ἀμφοτέροι⁵ ἐν ἐνὶ πνεύματι
 πρὸς τὸν πατέρα. Ἄρα¹⁷ οὖν οὐκέτι¹⁸ ἐστὲ ξένοι¹⁹ καὶ πάροικοι,²⁰ 19
 ἀλλὰ συμπολῖται²¹ τῶν ἁγίων καὶ οἰκεῖοι²² τοῦ θεοῦ, 20
 ἐποικοδομηθέντες²³ ἐπὶ τῷ θεμελίῳ²⁴ τῶν ἀποστόλων καὶ
 προφητῶν, ὄντος ἀκρογωνιαίου²⁵ αὐτοῦ Ἰησοῦ χριστοῦ, ἐν ᾧ 21
 πᾶσα οἰκοδομὴ²⁶ συναρμολογουμένη²⁷ αὖξει²⁸ εἰς ναὸν²⁹ ἅγιον ἐν
 κυρίῳ, ἐν ᾧ καὶ ὑμεῖς συνοικοδομεῖσθε³⁰ εἰς κατοικητήριον³¹ τοῦ 22
 θεοῦ ἐν πνεύματι.

¹ νυνί, now, already. ² ποτέ, once, at some time. ³ μακράν, far away. ⁴ ἐγγύς, near. ⁵ ἀμφοτέροι, both, both of two. ⁶ μεσότοιχον, ου, τό, middle wall, dividing wall. ⁷ φραγμός, ου, ὁ, wall, fence. ⁸ λύω, untie, loose. ⁹ ἔχθρα, ας, ἡ, enmity, hostility. ¹⁰ δόγμα, τος, τό, a public decree, ordinance. ¹¹ καταργέω, make ineffective, abolish. ¹² κτίζω, create, form. ¹³ καινός, new, fresh. ¹⁴ ἀποκαταλλάσσω, reconcile. ¹⁵ σταυρός, ου, ὁ, cross. ¹⁶ προσαγωγή, ἡς, ἡ, access, approach. ¹⁷ ἄρα, so, then. ¹⁸ οὐκέτι, no longer, no more. ¹⁹ ξένος, strange, stranger. ²⁰ πάροικος, ου, ὁ, alien, stranger. ²¹ συμπολίτης, ου, ὁ, fellow citizen. ²² οἰκεῖος, ου, ὁ, household, members of the household. ²³ ἐποικοδομέω, build upon, build upon a foundation. ²⁴ θεμέλιος, ου, ὁ, foundation. ²⁵ ἀκρογωνιαίος, corner, cornerstone. ²⁶ οἰκοδομή, ἡς, ἡ, building, edification. ²⁷ συναρμολογέω, fit together. ²⁸ αὖξάνω, cause to grow, increase. ²⁹ ναός, ου, ὁ, temple, shrine. ³⁰ συνοικοδομέω, build up together. ³¹ κατοικητήριον, ου, τό, dwelling, dwelling-place.

Τούτου χάριν¹ ἐγὼ Παῦλος ὁ δέσμιος² τοῦ χριστοῦ Ἰησοῦ ὑπὲρ 3
 ὑμῶν τῶν ἐθνῶν, εἴγε³ ἠκούσατε τὴν οἰκονομίαν⁴ τῆς χάριτος τοῦ 2
 θεοῦ τῆς δοθείσης μοι εἰς ὑμᾶς, ὅτι κατὰ ἀποκάλυψιν⁵ ἐγνώρισέν 3
 μοι τὸ μυστήριον,⁷ καθὼς προέγραψα⁸ ἐν ὀλίγῳ,⁹ πρὸς δὲ δύνασθε 4
 ἀναγινώσκοντες¹⁰ νοῆσαι¹¹ τὴν σύνεσίν¹² μου ἐν τῷ μυστηρίῳ⁷
 τοῦ χριστοῦ: ὃ ἐτέραις γενεαῖς¹³ οὐκ ἐγνωρίσθη⁶ τοῖς υἱοῖς τῶν 5
 ἀνθρώπων, ὡς νῦν ἀπεκαλύφθη¹⁴ τοῖς ἁγίοις ἀποστόλοις αὐτοῦ
 καὶ προφήταις ἐν πνεύματι: εἶναι τὰ ἔθνη συγκληρονόμα¹⁵ καὶ 6
 σύσσωμα¹⁶ καὶ συμμετόχα¹⁷ τῆς ἐπαγγελίας αὐτοῦ ἐν τῷ χριστῷ,
 διὰ τοῦ εὐαγγελίου, οὗ ἐγενόμην διάκονος¹⁸ κατὰ τὴν δωρεάν¹⁹ 7
 τῆς χάριτος τοῦ θεοῦ, τὴν δοθεῖσάν μοι κατὰ τὴν ἐνέργειαν²⁰ τῆς
 δυνάμεως αὐτοῦ. Ἐμοὶ τῷ ἐλαχιστοτέρῳ²¹ πάντων ἁγίων ἐδόθη ἡ 8
 χάρις αὕτη, ἐν τοῖς ἔθνεσιν εὐαγγελίσασθαι τὸν ἀνεξιχνίαστον²²
 πλοῦτον²³ τοῦ χριστοῦ, καὶ φωτίσαι²⁴ πάντας τίς ἡ οἰκονομία⁴ 9
 τοῦ μυστηρίου⁷ τοῦ ἀποκεκρυμμένου²⁵ ἀπὸ τῶν αἰώνων ἐν τῷ
 θεῷ τῷ τὰ πάντα κτίσαντι²⁶ διὰ Ἰησοῦ χριστοῦ, ἵνα γνωρισθῇ⁶ 10
 νῦν ταῖς ἀρχαῖς καὶ ταῖς ἐξουσίαις ἐν τοῖς ἐπουρανίοις²⁷ διὰ τῆς
 ἐκκλησίας ἡ πολυποίκιλος²⁸ σοφία τοῦ θεοῦ, κατὰ πρόθεσιν²⁹ 11

¹ χάριν, in favor of, for the pleasure of. ² δέσμιος, ου, ὁ, prisoner, one bound. ³ εἴγε, if indeed, seeing that. ⁴ οἰκονομία, ας, ἡ, stewardship, administration. ⁵ ἀποκάλυψις, εως, ἡ, revelation, unveiling. ⁶ γνωρίζω, make known, declare. ⁷ μυστήριον, ου, τό, secret, mystery. ⁸ προγράφω, write before, write previously. ⁹ ὀλίγος, little, few. ¹⁰ ἀναγινώσκω, read. ¹¹ νοέω, understand, consider. ¹² σύνεσις, εως, ἡ, understanding, insight. ¹³ γενεά, ας, ἡ, generation. ¹⁴ ἀποκαλύπτω, reveal, uncover. ¹⁵ συγκληρονόμος, fellow heir, joint heir. ¹⁶ σύσσωμος, of the same body. ¹⁷ συμμετόχος, sharing with, partaking with. ¹⁸ διάκονος, ου, ὁ, minister, deacon. ¹⁹ δωρεά, ας, ἡ, gift, free gift. ²⁰ ἐνέργεια, ας, ἡ, operative power, working. ²¹ ἐλαχιστότερος, smallest, least important. ²² ἀνεξιχνίαστος, inscrutable, incomprehensible. ²³ πλοῦτος, ου, ὁ, wealth, riches. ²⁴ φωτίζω, give light, enlighten. ²⁵ ἀποκρύπτω, hide, conceal. ²⁶ κτίζω, create, form. ²⁷ ἐπουράνιος, heavenly, celestial. ²⁸ πολυποίκιλος, many-sided, manifold. ²⁹ πρόθεσις, εως, ἡ, setting forth, purpose.

τῶν αἰώνων ἦν ἐποίησεν ἐν χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν· ἐν ᾧ 12
 ἔχομεν τὴν παρρησίαν¹ καὶ τὴν προσαγωγὴν² ἐν πεποιθήσει³ διὰ
 τῆς πίστεως αὐτοῦ. Διὸ αἰτούμαι μὴ ἐκκακεῖν⁴ ἐν ταῖς θλίψεσιν⁵ 13
 μου ὑπὲρ ὑμῶν, ἥτις ἐστὶν δόξα ὑμῶν.

Τούτου χάριν⁶ κάμπτω⁷ τὰ γόνατά⁸ μου πρὸς τὸν πατέρα τοῦ 14
 κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, ἐξ οὗ πᾶσα πατριὰ⁹ ἐν οὐρανοῖς καὶ 15
 ἐπὶ γῆς ὀνομάζεται,¹⁰ ἵνα δώῃ ὑμῖν, κατὰ τὸν πλοῦτον¹¹ τῆς δόξης 16
 αὐτοῦ, δυνάμει κραταιωθῆναι¹² διὰ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ εἰς τὸν
 ἔσω¹³ ἄνθρωπον, κατοικῆσαι¹⁴ τὸν χριστὸν διὰ τῆς πίστεως ἐν 17
 ταῖς καρδίαις ὑμῶν· ἐν ἀγάπῃ ἐρριζωμένοι¹⁵ καὶ τεθεμελιωμένοι¹⁶ 18
 ἵνα ἐξισχύσητε¹⁷ καταλαβέσθαι¹⁸ σὺν πᾶσιν τοῖς ἁγίοις τί τὸ
 πλάτος¹⁹ καὶ μῆκος²⁰ καὶ βάθος²¹ καὶ ὕψος,²² γινῶναι τε τὴν 19
 ὑπερβάλλουσαν²³ τῆς γνώσεως²⁴ ἀγάπην τοῦ χριστοῦ, ἵνα
 πληρωθῆτε εἰς πᾶν τὸ πλήρωμα²⁵ τοῦ θεοῦ.

Τῷ δὲ δυναμένῳ ὑπὲρ πάντα ποιῆσαι ὑπὲρ ἐκπερισσοῦ ὧν 20
 αἰτούμεθα ἢ νοοῦμεν,²⁶ κατὰ τὴν δύναμιν τὴν ἐνεργουμένην²⁷ ἐν
 ἡμῖν, αὐτῷ ἡ δόξα ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐν χριστῷ Ἰησοῦ, εἰς πάσας 21

¹ παρρησία, ας, ἡ, boldness, confidence. ² προσαγωγή, ἡς, ἡ, access, approach. ³ πεποιθήσις, εως, ἡ, confidence, trust. ⁴ ἐκκακέω, am faint, am weary. ⁵ θλίψις, εως, ἡ, tribulation, persecution. ⁶ χάριν, in favor of, for the pleasure of. ⁷ κάμπτω, bend, bow. ⁸ γόνυ, ατος, τό, knee. ⁹ πατριὰ, ᾶς, ἡ, lineage, family. ¹⁰ ὀνομάζω, name, give a name to. ¹¹ πλοῦτος, ου, ὁ, wealth, riches. ¹² κραταιώω, strengthen, confirm. ¹³ ἔσω, within, inside. ¹⁴ κατοικέω, inhabit, dwell. ¹⁵ ῥιζόω, root, fix by the root. ¹⁶ θεμελιόω, lay a foundation, found. ¹⁷ ἐξιχύω, be able, be strong enough. ¹⁸ καταλαμβάνω, overtake, apprehend. ¹⁹ πλάτος, ους, τό, breadth, width. ²⁰ μῆκος, ους, τό, length. ²¹ βάθος, ους, τό, depth, deep. ²² ὕψος, ους, τό, height, heaven. ²³ ὑπερβάλλω, go beyond, surpass. ²⁴ γνώσις, εως, ἡ, wisdom, knowledge. ²⁵ πλήρωμα, τος, τό, fullness, fulfillment. ²⁶ νοέω, understand, consider. ²⁷ ἐνεργέω, work, effect.

τὰς γενεὰς¹ τοῦ αἰῶνος τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς ἐγώ, ὁ δέσμιος² ἐν κυρίῳ, ἀξίως³ περιπατῆσαι 4
 τῆς κλήσεως⁴ ἣς ἐκλήθητε, μετὰ πάσης ταπεινοφροσύνης⁵ καὶ 2
 πραότητος,⁶ μετὰ μακροθυμίας,⁷ ἀνεχόμενοι⁸ ἀλλήλων ἐν ἀγάπῃ,
 σπουδάζοντες⁹ τηρεῖν τὴν ἐνότητα¹⁰ τοῦ πνεύματος ἐν τῷ 3
 συνδέσμῳ¹¹ τῆς εἰρήνης. Ἐν σῶμα καὶ ἐν πνεῦμα, καθὼς καὶ 4
 ἐκλήθητε ἐν μιᾷ ἐλπίδι τῆς κλήσεως⁴ ὑμῶν: εἷς κύριος, μία 5
 πίστις, ἐν βάπτισμα,¹² εἷς θεὸς καὶ πατὴρ πάντων, ὁ ἐπὶ πάντων, 6
 καὶ διὰ πάντων, καὶ ἐν πᾶσιν ἡμῖν. Ἐνὶ δὲ ἐκάστῳ ἡμῶν ἐδόθη ἡ 7
 χάρις κατὰ τὸ μέτρον¹³ τῆς δωρεᾶς¹⁴ τοῦ χριστοῦ. Διὸ λέγει, 8
 Ἀναβὰς εἰς ὕψος¹⁵ ἠχμαλώτευσεν¹⁶ αἰχμαλωσίαν,¹⁷ καὶ ἔδωκεν
 δόματα¹⁸ τοῖς ἀνθρώποις. Τὸ δέ, Ἀνέβη, τί ἐστὶν εἰ μὴ ὅτι καὶ 9
 κατέβη πρῶτον εἰς τὰ κατώτερα¹⁹ μέρη²⁰ τῆς γῆς; Ὁ καταβάς, 10
 αὐτὸς ἐστὶν καὶ ὁ ἀναβὰς ὑπεράνω²¹ πάντων τῶν οὐρανῶν, ἵνα
 πληρώσῃ τὰ πάντα. Καὶ αὐτὸς ἔδωκεν τοὺς μὲν ἀποστόλους, 11
 τοὺς δὲ προφῆτας, τοὺς δὲ εὐαγγελιστάς,²² τοὺς δὲ ποιμένας²³ καὶ
 διδασκάλους, πρὸς τὸν καταρτισμὸν²⁴ τῶν ἁγίων, εἰς ἔργον 12

¹ γενεά, ἄς, ἡ, generation. ² δέσμιος, ου, ὁ, prisoner, one bound. ³ ἀξίως, worthily, in a manner worthy of. ⁴ κλήσις, εως, ἡ, (divine) call, invitation. ⁵ ταπεινοφροσύνη, ης, ἡ, lowliness of mind, humility. ⁶ πραΰτης, mildness, gentleness. ⁷ μακροθυμία, ας, ἡ, long-suffering, patience. ⁸ ἀνέχουμαι, endure, bear with. ⁹ σπουδάζω, hasten, be eager. ¹⁰ ἐνότης, ητος, ἡ, oneness, unity. ¹¹ σύνδεσμος, ου, ὁ, bond, fetter. ¹² βάπτισμα, τος, τό, baptism, rite or ceremony of baptism. ¹³ μέτρον, ου, τό, measure, measuring rod. ¹⁴ δωρεά, ἄς, ἡ, gift, free gift. ¹⁵ ὕψος, ους, τό, height, heaven. ¹⁶ αἰχμαλωτεύω, capture, lead captive. ¹⁷ αἰχμαλωσία, ας, ἡ, captivity, host of captives. ¹⁸ δόμα, τος, τό, present, gift. ¹⁹ κατώτερος, lower. ²⁰ μέρος, ους, τό, part, portion. ²¹ ὑπεράνω, high above (gen), far above. ²² εὐαγγελιστής, οῦ, ὁ, evangelist, bringer of good tidings. ²³ ποιμήν, ἐνος, ὁ, shepherd. ²⁴ καταρτισμός, οῦ, ὁ, equipment, equipping.

διακονίας,¹ εἰς οἰκοδομὴν² τοῦ σώματος τοῦ χριστοῦ: μέχρι³ 13
 καταστήσωμεν⁴ οἱ πάντες εἰς τὴν ἐνότητά⁵ τῆς πίστεως καὶ τῆς
 ἐπιγνώσεως⁶ τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ, εἰς ἄνδρα τέλειον,⁷ εἰς μέτρον⁸
 ἡλικίας⁹ τοῦ πληρώματος¹⁰ τοῦ χριστοῦ: ἵνα μηκέτι¹¹ ὦμεν 14
 νήπιοι,¹² κλυδωνιζόμενοι¹³ καὶ περιφερόμενοι¹⁴ παντὶ ἀνέμῳ¹⁵ τῆς
 διδασκαλίας,¹⁶ ἐν τῇ κυβείᾳ¹⁷ τῶν ἀνθρώπων, ἐν πανουργίᾳ¹⁸
 πρὸς τὴν μεθοδείαν¹⁹ τῆς πλάνης: ²⁰ ἀληθεύοντες²¹ δὲ ἐν ἀγάπῃ 15
 αὐξήσωμεν²² εἰς αὐτὸν τὰ πάντα, ὃς ἐστὶν ἡ κεφαλὴ, ὁ χριστός, 16
 ἐξ οὗ πᾶν τὸ σῶμα συναρμολογούμενον²³ καὶ συμβιβαζόμενον²⁴
 διὰ πάσης ἀφῆς²⁵ τῆς ἐπιχορηγίας,²⁶ κατ' ἐνέργειαν²⁷ ἐν μέτρῳ⁸
 ἐνὸς ἐκάστου μέρους,²⁸ τὴν αὔξησιν²⁹ τοῦ σώματος ποιεῖται εἰς
 οἰκοδομὴν² ἑαυτοῦ ἐν ἀγάπῃ.

Τοῦτο οὖν λέγω καὶ μαρτύρομαι³⁰ ἐν κυρίῳ, μηκέτι¹¹ ὑμᾶς 17
 περιπατεῖν, καθὼς καὶ τὰ λοιπὰ ἔθνη περιπατεῖ ἐν ματαιότητι³¹
 τοῦ νοῦς³² αὐτῶν, ἐσκοτισμένοι³³ τῇ διανοίᾳ,³⁴ ὄντες 18
 ἀπηλλοτριωμένοι³⁵ τῆς ζωῆς τοῦ θεοῦ διὰ τὴν ἄγνοιαν³⁶ τὴν

¹ διακονία, ας, ἡ, waiting at table, service. ² οἰκοδομή, ἡς, ἡ, building, edification. ³ μέχρι, until, as far as (gen). ⁴ καταστήτω, come to, arrive. ⁵ ἐνότης, ἡτος, ἡ, oneness, unity. ⁶ ἐπίγνωσις, εως, ἡ, knowledge, discernment. ⁷ τέλειος, complete, perfect. ⁸ μέτρον, ου, τό, measure, measuring rod. ⁹ ἡλικία, ας, ἡ, maturity, age. ¹⁰ πλήρωμα, τος, τό, fullness, fulfillment. ¹¹ μηκέτι, no longer. ¹² νήπιος, infant, child. ¹³ κλυδωνίζομαι, be tossed here and there by waves. ¹⁴ περιφέρω, carry about, carry around. ¹⁵ ἄνεμος, ου, ὁ, wind. ¹⁶ διδασκαλία, ας, ἡ, teaching, doctrine. ¹⁷ κυβεία, ας, ἡ, craftiness, trickery. ¹⁸ πανουργία, ας, ἡ, cleverness, craftiness. Trickery. ¹⁹ μεθοδεία, ας, ἡ, scheming, craftiness. ²⁰ πλάνη, ης, ἡ, wandering, error. ²¹ ἀληθεύω, speak the truth, say. ²² αὐξάνω, cause to grow, increase. ²³ συναρμολογέω, fit together. ²⁴ συμβιβάζω, hold together, instruct. ²⁵ ἀφή, ἡς, ἡ, joint, band. ²⁶ ἐπιχορηγία, ας, ἡ, assistance, provision. ²⁷ ἐνέργεια, ας, ἡ, operative power, working. ²⁸ μέρος, ους, τό, part, portion. ²⁹ αὔξησις, εως, ἡ, growth, increase. ³⁰ μαρτύρομαι, affirm, testify. ³¹ ματαιότης, ἡτος, ἡ, vanity, emptiness. ³² νοῦς, ὁ, mind, reasoning faculty. ³³ σκοτίζω, darken. ³⁴ διάνοια, ας, ἡ, mind, understanding. ³⁵ ἀπαλλοτριόμαι, alienate, estrange. ³⁶ ἄγνοια, ας, ἡ, ignorance.

οὔσαν ἐν αὐτοῖς, διὰ τὴν πώρωσιν¹ τῆς καρδίας αὐτῶν· οἵτινες 19
 ἀπηληγκότες² ἑαυτοὺς παρέδωκαν τῇ ἀσελγείᾳ,³ εἰς ἐργασίαν⁴
 ἀκαθαρσίας⁵ πάσης ἐν πλεονεξίᾳ.⁶ Ὑμεῖς δὲ οὐχ οὕτως⁷ ἐμάθετε⁸ 20
 τὸν χριστόν, εἶγε⁹ αὐτὸν ἠκούσατε καὶ ἐν αὐτῷ ἐδιδάχθητε, 21
 καθὼς ἐστὶν ἀλήθεια ἐν τῷ Ἰησοῦ· ἀποθέσθαι¹⁰ ὑμᾶς, κατὰ τὴν 22
 προτέραν¹¹ ἀναστροφὴν,¹² τὸν παλαιὸν¹³ ἄνθρωπον, τὸν
 φθειρόμενον¹⁴ κατὰ τὰς ἐπιθυμίας¹⁵ τῆς ἀπάτης·¹⁶ ἀνανεοῦσθαι¹⁷ 23
 δὲ τῷ πνεύματι τοῦ νοῶς¹⁸ ὑμῶν, καὶ ἐνδύσασθαι¹⁹ τὸν καινὸν²⁰ 24
 ἄνθρωπον, τὸν κατὰ θεὸν κτισθέντα²¹ ἐν δικαιοσύνῃ καὶ ὁσιότητι
 τῆς ἀληθείας.

Διὸ ἀποθέμενοι¹⁰ τὸ ψεῦδος²³ λαλεῖτε ἀλήθειαν ἕκαστος μετὰ τοῦ 25
 πλησίον²⁴ αὐτοῦ· ὅτι ἐσμὲν ἀλλήλων μέλη.²⁵ Ὁργίζεσθε²⁶ καὶ μὴ 26
 ἁμαρτάνετε·²⁷ ὁ ἥλιος²⁸ μὴ ἐπιδυέτω²⁹ ἐπὶ τῷ παροργισμῷ³⁰ ὑμῶν·
 μηδὲ δίδοτε τόπον τῷ διαβόλῳ.³¹ Ὁ κλέπτων³² μηκέτι³³ 27
 κλεπτέτω·³² μᾶλλον δὲ κοπιάτω,³⁴ ἐργαζόμενος³⁵ τὸ ἀγαθὸν ταῖς
 χερσίν, ἵνα ἔχη μεταδιδόναι³⁶ τῷ χρεῖαν³⁷ ἔχοντι. Πᾶς λόγος 29

¹ πώρωσις, εως, ἡ, hardness, obstinancy. ² ἀπαλγέω, become callous, dead to feeling. ³ ἀσελγεία, ας, ἡ, licentiousness, debauchery. ⁴ ἐργασία, ας, ἡ, profit, business. ⁵ ἀκαθαρσία, ας, ἡ, uncleanness, impurity. ⁶ πλεονεξία, ας, ἡ, covetousness, avarice. ⁷ οὕτως, thus, so. ⁸ μαρτάνω, learn, ascertain. ⁹ εἶγε, if indeed, seeing that. ¹⁰ ἀποτίθηναι, put off, lay aside. ¹¹ πρότερον, formerly, before. ¹² ἀναστροφή, ἡς, ἡ, conduct, behavior. ¹³ παλαιός, old, ancient. ¹⁴ φθείρω, destroy, corrupt. ¹⁵ ἐπιθυμία, ας, ἡ, desire, passion. ¹⁶ ἀπάτη, ἡς, ἡ, deceit, deceitfulness. ¹⁷ ἀνανεώω, renew, become young again. ¹⁸ νοῦς, ὁ, mind, reasoning faculty. ¹⁹ ἐνδύω, put on, clothe. ²⁰ καινός, new, fresh. ²¹ κτίω, create, form. ²² ὁσιότης, ἡτος, ἡ, piety, holiness. ²³ ψεῦδος, οὗς, τό, lie. ²⁴ πλησίον, near, neighbor (as a noun). ²⁵ μέλος, οὗς, τό, member, limb. ²⁶ ὀργίζω, irritate, provoke. ²⁷ ἁμαρτάνω, sin. ²⁸ ἥλιος, οὗ, ὁ, sun, sunlight. ²⁹ ἐπιδύω, set, go down. ³⁰ παροργισμός, οὗ, ὁ, irritation, anger. ³¹ διάβολος, οὗ, ὁ, slanderer, accuser. ³² κλέπτω, steal. ³³ μηκέτι, no longer. ³⁴ κοπιάω, toil, labor. ³⁵ ἐργάζομαι, work, word. ³⁶ μεταδίδωμι, give a share of, share. ³⁷ χρεία, ας, ἡ, need, necessity.

σαπρὸς¹ ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν μὴ ἐκπορευέσθω,² ἀλλ' εἴ τις

ἀγαθὸς πρὸς οἰκοδομὴν³ τῆς χρείας,⁴ ἵνα δῶ χάριν τοῖς ἀκούουσιν.

Καὶ μὴ λυπεῖτε⁵ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον τοῦ θεοῦ, ἐν ᾧ 30

ἐσφραγίσθητε⁶ εἰς ἡμέραν ἀπολυτρώσεως.⁷ Πᾶσα πικρία⁸ καὶ 31

θυμὸς⁹ καὶ ὀργή¹⁰ καὶ κραυγὴ¹¹ καὶ βλασφημία¹² ἀρθήτω ἀφ'

ὑμῶν, σὺν πάσῃ κακίᾳ·¹³ γίνεσθε δὲ εἰς ἀλλήλους χρηστοί,¹⁴ 32

εὖσπλαγχοι,¹⁵ χαριζόμενοι¹⁶ ἑαυτοῖς, καθὼς καὶ ὁ θεὸς ἐν χριστῷ

ἐχαρίσατο¹⁶ ἡμῖν.

Γίνεσθε οὖν μιμηταί¹⁷ τοῦ θεοῦ, ὡς τέκνα ἀγαπητά· καὶ περιπατεῖτε 5

ἐν ἀγάπῃ, καθὼς καὶ ὁ χριστὸς ἠγάπησεν ἡμᾶς, καὶ παρέδωκεν

ἑαυτὸν ὑπὲρ ἡμῶν προσφορὰν¹⁸ καὶ θυσίαν¹⁹ τῷ θεῷ εἰς ὁσμὴν²⁰

εὐωδίας.²¹ Πορνεία²² δὲ καὶ πᾶσα ἀκαθαρσία²³ ἢ πλεονεξία²⁴ μηδὲ 3

ὀνομαζέσθω²⁵ ἐν ὑμῖν, καθὼς πρέπει²⁶ ἁγίοις· καὶ αἰσχρότης,²⁷ καὶ 4

μωρολογία,²⁸ ἢ εὐτραπεία,²⁹ τὰ οὐκ ἀνήκοντα·³⁰ ἀλλὰ μᾶλλον

εὐχαριστία.³¹ Τοῦτο γάρ ἐστε γινώσκοντες, ὅτι πᾶς πόρνος,³² ἢ 5

ἀκάθαρτος,³³ ἢ πλεονέκτης,³⁴ ὅς ἐστιν εἰδωλολάτρης,³⁵ οὐκ ἔχει

¹ σαπρὸς, rotten, worthless. ² ἐκπορεύομαι, go out, come out. ³ οἰκοδομή, ἡς, ἡ, building, edification. ⁴ χρεία, ας, ἡ, need, necessity. ⁵ λυπέω, grieve, pain. ⁶ σφραγίζω, seal, set a seal upon. ⁷ ἀπολύτρωσις, εως, ἡ, redemption, deliverance. ⁸ πικρία, ας, ἡ, bitterness. ⁹ θυμὸς, ου, ὁ, wrath, outburst of passion. ¹⁰ ὀργή, ἡς, ἡ, wrath, anger. ¹¹ κραυγὴ, ἡς, ἡ, outcry, crying. ¹² βλασφημία, ας, ἡ, blasphemy, reproach. ¹³ κακία, ας, ἡ, malice, evil. ¹⁴ χρηστός, good, kind. ¹⁵ εὖσπλαγχνος, tender-hearted, merciful. ¹⁶ χαρίζομαι, give freely, forgive. ¹⁷ μιμητής, ος, ὁ, imitator. ¹⁸ προσφορά, ας, ἡ, offering, sacrifice. ¹⁹ θυσία, ας, ἡ, sacrifice. ²⁰ ὁσμή, ἡς, ἡ, smell, aroma. ²¹ εὐωδία, ας, ἡ, fragrance, sweet smell. ²² πορνεία, ας, ἡ, fornication, idolatry. ²³ ἀκαθαρσία, ας, ἡ, uncleanness, impurity. ²⁴ πλεονεξία, ας, ἡ, covetousness, avarice. ²⁵ ὀνομάζω, name, give a name to. ²⁶ πρέπει, be clearly seen, be fitting. ²⁷ αἰσχρότης, ητος, ἡ, shameful, obscenity. ²⁸ μωρολογία, ας, ἡ, foolish or silly talk. ²⁹ εὐτραπεία, ας, ἡ, coarse jesting, low jesting. ³⁰ ἀνήκω, be fit, be proper. ³¹ εὐχαριστία, ας, ἡ, thanksgiving, thankfulness. ³² πόρνος, ου, ὁ, fornicator, immoral person. ³³ ἀκάθαρτος, ας, ὁ, unclean, impure. ³⁴ πλεονέκτης, ου, ὁ, covetous or greedy person. ³⁵ εἰδωλολάτρης, ου, ὁ, image worshiper, idolater.

κληρονομίαν¹ ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ χριστοῦ καὶ θεοῦ. Μηδεὶς ὑμᾶς 6
 ἀπατάτω² κενοῖς³ λόγοις· διὰ ταῦτα γὰρ ἔρχεται ἡ ὀργή⁴ τοῦ θεοῦ
 ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῆς ἀπειθείας.⁵ Μὴ οὖν γίνεσθε συμμέτοχοι⁶ 7
 αὐτῶν· ἥτε γάρ ποτε⁷ σκότος,⁸ νῦν δὲ φῶς ἐν κυρίῳ· ὡς τέκνα 8
 φωτὸς περιπατεῖτε – ὁ γὰρ καρπὸς τοῦ πνεύματος ἐν πάσῃ 9
 ἀγαθwsύνη⁹ καὶ δικαιοσύνῃ καὶ ἀληθείᾳ – δοκιμάζοντες¹⁰ τί 10
 ἐστὶν εὐάρεστον¹¹ τῷ κυρίῳ· καὶ μὴ συγκοινωνεῖτε¹² τοῖς ἔργοις 11
 τοῖς ἀκάρποις¹³ τοῦ σκοτούς,⁸ μᾶλλον δὲ καὶ ἐλέγχετε¹⁴· τὰ γὰρ 12
 κρυφῇ¹⁵ γινόμενα ὑπ’ αὐτῶν αἰσχρόν¹⁶ ἐστὶν καὶ λέγειν. Τὰ δὲ 13
 πάντα ἐλεγχόμενα¹⁴ ὑπὸ τοῦ φωτὸς φανεροῦται¹⁷· πᾶν γὰρ τὸ
 φανερούμενον¹⁷ φῶς ἐστίν. Διὸ λέγει, Ἐγείρε ὁ καθεύδων¹⁸ καὶ 14
 ἀνάστα ἐκ τῶν νεκρῶν, καὶ ἐπιφάσει¹⁹ σοι ὁ χριστός.

Βλέπετε οὖν πῶς ἀκριβῶς²⁰ περιπατεῖτε, μὴ ὡς ἄσοφοι,²¹ ἀλλ’ ὡς 15
 σοφοί,²² ἐξαγοραζόμενοι²³ τὸν καιρόν, ὅτι αἱ ἡμέραι πονηραὶ εἰσιν. 16
 Διὰ τοῦτο μὴ γίνεσθε ἄφρονες,²⁴ ἀλλὰ συνιέντες²⁵ τί τὸ θέλημα 17
 τοῦ κυρίου. Καὶ μὴ μεθύσκεσθε²⁶ οἴνῳ,²⁷ ἐν ᾧ ἐστὶν ἀσωτία,²⁸ 18
 ἀλλὰ πληροῦσθε ἐν πνεύματι, λαλοῦντες ἑαυτοῖς ψαλμοῖς²⁹ καὶ 19

¹ κληρονομία, ας, ἡ, inheritance. ² ἀπατάω, deceive, lead into error. ³ κενός, empty, vain. ⁴ ὀργή, ἡς, ἡ, wrath, anger. ⁵ ἀπειθεία, ας, ἡ, disobedience, willful unbelief. ⁶ συμμέτοχος, sharing with, partaking with. ⁷ ποτέ, once, at some time. ⁸ σκότος, ους, τό, darkness. ⁹ ἀγαθwsύνη, ης, ἡ, goodness. ¹⁰ δοκιμάζω, prove, approve. ¹¹ εὐάρεστος, well-pleasing, acceptable. ¹² συγκοινωνέω, have fellowship with, participate. ¹³ ἀκαρπος, unfruitful, barren. ¹⁴ ἐλέγχω, convict, reprove. ¹⁵ κρυφῇ, secretly, in secret. ¹⁶ αἰσχρός, shameful, base. ¹⁷ φανερώω, reveal, manifest. ¹⁸ καθεύδω, sleep. ¹⁹ ἐπιφάω, shine upon, give light to. ²⁰ ἀκριβῶς, carefully, accurately. ²¹ ἄσοφος, unwise, foolish. ²² σοφός, wise. ²³ ἐξαγοράζω, redeem, make the most of. ²⁴ ἄφρων, foolish, senseless. ²⁵ συνιέμι, understand, consider. ²⁶ μεθύσκω, make drunk. ²⁷ οἶνος, ου, ὁ, wine. ²⁸ ἀσωτία, ας, ἡ, dissipation, debauchery. ²⁹ ψαλμός, οὔ, ὁ, song of praise, psalm.

ὕμνοις¹ καὶ ᾠδαῖς² πνευματικαῖς,³ ᾄδοντες⁴ καὶ ψάλλοντες⁵ ἐν τῇ
καρδίᾳ ὑμῶν τῷ κυρίῳ, εὐχαριστοῦντες⁶ πάντοτε⁷ ὑπὲρ πάντων 20
ἐν ὀνόματι τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ τῷ θεῷ καὶ πατρί, 21
ὑποτασσόμενοι⁸ ἀλλήλοις ἐν φόβῳ⁹ χριστοῦ.

Αἱ γυναῖκες, τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν ὑποτάσσεσθε,⁸ ὡς τῷ κυρίῳ. Ὅτι 22
ἀνὴρ ἐστὶν κεφαλὴ τῆς γυναικός, ὡς καὶ ὁ χριστὸς κεφαλὴ τῆς
ἐκκλησίας, καὶ αὐτός ἐστιν σωτὴρ¹⁰ τοῦ σώματος. Ἀλλ' ὥσπερ¹¹ 24
ἡ ἐκκλησία ὑποτάσσεται⁸ τῷ χριστῷ, οὕτως καὶ αἱ γυναῖκες τοῖς
ἰδίοις ἀνδράσιν ἐν παντί. Οἱ ἄνδρες, ἀγαπᾶτε τὰς γυναῖκας 25
ἐαυτῶν, καθὼς καὶ ὁ χριστὸς ἠγάπησεν τὴν ἐκκλησίαν, καὶ
ἐαυτὸν παρέδωκεν ὑπὲρ αὐτῆς: ἵνα αὐτὴν ἀγιάσῃ,¹² καθαρίσας¹³ 26
τῷ λουτρῷ¹⁴ τοῦ ὕδατος ἐν ῥήματι, ἵνα παραστήσῃ¹⁵ αὐτὴν 27
ἐαυτῷ ἔνδοξον¹⁶ τὴν ἐκκλησίαν, μὴ ἔχουσαν σπίλον¹⁷ ἢ ῥυτίδα¹⁸ ἣ
τι τῶν τοιούτων, ἀλλ' ἵνα ᾦ ἁγία καὶ ἄμωμος.¹⁹ Οὕτως 28
ὀφείλουσιν²⁰ οἱ ἄνδρες ἀγαπᾶν τὰς ἐαυτῶν γυναῖκας ὡς τὰ
ἐαυτῶν σώματα. Ὁ ἀγαπῶν τὴν ἐαυτοῦ γυναῖκα, ἐαυτὸν ἀγαπᾷ: 29
οὐδεὶς γάρ ποτε²¹ τὴν ἐαυτοῦ σάρκα ἐμίσησεν,²² ἀλλ' ἐκτρέφει²³
καὶ θάλπει²⁴ αὐτήν, καθὼς καὶ ὁ κύριος τὴν ἐκκλησίαν: ὅτι μέλη 30

¹ ὕμνος, ου, ὁ, song of praise, hymn. ² ᾠδὴ, ἧς, ἡ, song, ode. ³ πνευματικός, spiritual. ⁴ ᾄδω, sing. ⁵ ψάλλω, sing, sing praise. ⁶ εὐχαριστέω, give thanks, thank. ⁷ πάντοτε, always, at all times. ⁸ ὑποτάσσω, subject, put in subjection. ⁹ φόβος, ου, ὁ, fear, terror. ¹⁰ σωτὴρ, ἦρος, ὁ, savior, deliverer. ¹¹ ὥσπερ, just as, even as. ¹² ἀγιάζω, make holy, consecrate. ¹³ καθαρίζω, cleanse, make clean. ¹⁴ λουτρὸν, οὐ, τό, bath, washing. ¹⁵ παρίστημι, be present, stand by. ¹⁶ ἐνδοξος, honored, glorious. ¹⁷ σπίλος, ου, ὁ, spot, stain. ¹⁸ ῥυτίς, ἰδος, ἡ, wrinkle, spiritual defect. ¹⁹ ἄμωμος, without blemish, blameless. ²⁰ ὀφείλω, owe, ought. ²¹ ποτέ, once, at some time. ²² μισέω, hate, detest. ²³ ἐκτρέφω, nourish, rear. ²⁴ θάλπω, cherish, comfort. ²⁵ μέλος, ους, τό, member, limb.

ἐσμὲν τοῦ σώματος αὐτοῦ, ἐκ τῆς σαρκὸς αὐτοῦ καὶ ἐκ τῶν
 ὀστέων¹ αὐτοῦ. Ἀντὶ² τούτου καταλείψει³ ἄνθρωπος τὸν πατέρα 31
 αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα, καὶ προσκολληθήσεται⁴ πρὸς τὴν
 γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν. Τὸ μυστήριον 32
 τοῦτο μέγα ἐστίν· ἐγὼ δὲ λέγω εἰς χριστὸν καὶ εἰς τὴν ἐκκλησίαν.
 Πλήν⁶ καὶ ὑμεῖς οἱ καθ' ἓνα, ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα οὕτως 33
 ἀγαπάτω ὡς ἑαυτόν· ἡ δὲ γυνὴ ἵνα φοβῇται τὸν ἄνδρα.

Τὰ τέκνα, ὑπακούετε⁸ τοῖς γονεῦσιν⁹ ὑμῶν ἐν κυρίῳ· τοῦτο γάρ 6
 ἐστὶν δίκαιον. Τίμα¹⁰ τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα ἣτις ἐστὶν 2
 ἐντολὴ πρώτη ἐν ἐπαγγελίᾳ, ἵνα εὖ¹¹ σοι γένηται, καὶ ἔση 3
 μακροχρόνιος¹² ἐπὶ τῆς γῆς. Καὶ οἱ πατέρες, μὴ παροργίζετε¹³ τὰ 4
 τέκνα ὑμῶν, ἀλλ' ἐκτρέφετε¹⁴ αὐτὰ ἐν παιδείᾳ¹⁵ καὶ νοουθεσίᾳ¹⁶
 κυρίου.

Οἱ δοῦλοι, ὑπακούετε⁸ τοῖς κυρίοις κατὰ σάρκα, μετὰ φόβου¹⁷ καὶ 5
 τρόμου,¹⁸ ἐν ἀπλότητι¹⁹ τῆς καρδίας ὑμῶν, ὡς τῷ χριστῷ· μὴ 6
 κατ' ὀφθαλμοδουλείαν²⁰ ὡς ἀνθρωπάρεσκοι,²¹ ἀλλ' ὡς δοῦλοι τοῦ
 χριστοῦ, ποιοῦντες τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ ἐκ ψυχῆς, μετ' εὐνοίας²² 7

¹ ὀστέον, τό, bone. ² ἀντί, instead of, in place of. ³ καταλείπω, leave, leave behind. ⁴ προσκολλάω, join closely, cleave to. ⁵ μυστήριον, ου, τό, secret, mystery. ⁶ πλήν, however, but. ⁷ οὕτως, thus, so. ⁸ ὑπακούω, obey, listen. ⁹ γονεὺς, έως, ό, parent. ¹⁰ τιμάω, honor, value at a price. ¹¹ εὖ, well, well done. ¹² μακροχρόνιος, long-lived. ¹³ παροργίζω, provoke to anger, exasperate. ¹⁴ ἐκτρέφω, nourish, rear. ¹⁵ παιδεία, ας, ή, training, discipline. ¹⁶ νοουθεσία, ας, ή, admonition, instruction. ¹⁷ φόβος, ου, ό, fear, terror. ¹⁸ τρόμος, ου, ό, trembling, quaking. ¹⁹ ἀπλότης, ητος, ή, singleness, hence simplicity. ²⁰ ὀφθαλμοδουλεία, ας, ή, service rendered only while the master watches. ²¹ ἀνθρωπάρεσκος, people pleaser. ²² εὖνοια, ας, ή, favor, affection.

δουλεύοντες¹ ὡς τῷ κυρίῳ καὶ οὐκ ἀνθρώποις· εἰδότες ὅτι ὁ ἐάν τι 8
 ἕκαστος ποιήσῃ ἀγαθόν, τοῦτο κομιεῖται² παρὰ τοῦ κυρίου, εἴτε
 δούλος, εἴτε ἐλεύθερος.³ Καὶ οἱ κύριοι, τὰ αὐτὰ ποιεῖτε πρὸς 9
 αὐτούς, ἀνιέντες⁴ τὴν ἀπειλήν·⁵ εἰδότες ὅτι καὶ ὑμῶν αὐτῶν ὁ
 κύριός ἐστιν ἐν οὐρανοῖς, καὶ προσωποληψία⁶ οὐκ ἔστιν παρ'
 αὐτῷ.

Τὸ λοιπόν, ἀδελφοί μου, ἐνδυναμοῦσθε⁷ ἐν κυρίῳ, καὶ ἐν τῷ κράτει 10
 τῆς ἰσχύος⁹ αὐτοῦ. Ἐνδύσασθε¹⁰ τὴν πανοπλίαν¹¹ τοῦ θεοῦ, πρὸς 11
 τὸ δύνασθαι ὑμᾶς στήναι πρὸς τὰς μεθοδείας¹² τοῦ διαβόλου.¹³ 12
 Ὅτι οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἡ πάλη¹⁴ πρὸς αἷμα καὶ σάρκα, ἀλλὰ πρὸς
 τὰς ἀρχάς, πρὸς τὰς ἐξουσίας, πρὸς τοὺς κοσμοκράτορας¹⁵ τοῦ
 σκότους¹⁶ τοῦ αἰῶνος τούτου, πρὸς τὰ πνευματικά¹⁷ τῆς πονηρίας
 ἐν τοῖς ἐπουρανοῖς.¹⁹ Διὰ τοῦτο ἀναλάβετε²⁰ τὴν πανοπλίαν¹¹ 13
 τοῦ θεοῦ, ἵνα δυνηθῇτε ἀντιστῆναι²¹ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ πονηρᾷ, καὶ
 ἅπαντα²² κατεργασάμενοι²³ στήναι. Στήτε οὖν περιζωσάμενοι²⁴ 14
 τὴν ὀσφύν²⁵ ὑμῶν ἐν ἀληθείᾳ, καὶ ἐνδυσάμενοι¹⁰ τὸν θώρακα²⁶
 τῆς δικαιοσύνης, καὶ ὑποδησάμενοι²⁷ τοὺς πόδας ἐν ἐτοιμασίᾳ²⁸ 15

¹ δουλεύω, serve, am a slave. ² κομίζω, receive, bring. ³ ἐλεύθερος, free, delivered from obligation. ⁴ ἀνίημι, give up, loosen. ⁵ ἀπειλή, ἤς, ἡ, threat, threatening. ⁶ προσωποληψία, ας, ἡ, partiality, favoritism. ⁷ ἐνδυναμόω, strengthen, empower. ⁸ κράτος, οὗς, τό, power, dominion. ⁹ ἰσχύς, ὅς, ἡ, strength, power. ¹⁰ ἐνδύω, put on, clothe. ¹¹ πανοπλία, ας, ἡ, full armor, complete armor. ¹² μεθοδεία, ας, ἡ, scheming, craftiness. ¹³ διάβολος, ου, ὁ, slanderer, accuser. ¹⁴ πάλη, ης, ἡ, struggle, fight. ¹⁵ κοσμοκράτωρ, ορος, ὁ, world ruler, ruler of this world. ¹⁶ σκότος, οὗς, τό, darkness. ¹⁷ πνευματικός, spiritual. ¹⁸ πονηρία, ας, ἡ, iniquity, wickedness. ¹⁹ ἐπουράνιος, heavenly, celestial. ²⁰ ἀναλαμβάνω, take up, raise. ²¹ ἀνθίστημι, resist, oppose. ²² ἅπας, each, every. ²³ κατεργάζομαι, work out, produce. ²⁴ περιζώννυμι, gird, gird round. ²⁵ ὀσφύς, ὅς, ἡ, waist, hip. ²⁶ θώραξ, ακος, ὁ, breastplate. ²⁷ ὑποδέω, put on my feet. ²⁸ ἐτοιμασία, ας, ἡ, readiness, preparation.

τοῦ εὐαγγελίου τῆς εἰρήνης· ἐπὶ πᾶσιν ἀναλαβόντες¹ τὸν θυρεὸν² 16
 τῆς πίστεως, ἐν ᾧ δυνήσεσθε πάντα τὰ βέλη³ τοῦ πονηροῦ τὰ
 πεπυρωμένα⁴ σβέσαι.⁵ Καὶ τὴν περικεφαλαίαν⁶ τοῦ σωτηρίου⁷ 17
 δέξασθαι, καὶ τὴν μάχαιραν⁸ τοῦ πνεύματος, ὃ ἐστὶν ῥῆμα θεοῦ· 18
 διὰ πάσης προσευχῆς⁹ καὶ δεήσεως¹⁰ προσευχόμενοι ἐν παντὶ
 καιρῷ ἐν πνεύματι, καὶ εἰς αὐτὸ τοῦτο ἀγρυπνοῦντες¹¹ ἐν πάσῃ
 προσκαρτερήσει¹² καὶ δεήσει¹⁰ περὶ πάντων τῶν ἀγίων, καὶ ὑπὲρ 19
 ἑμοῦ, ἵνα μοι δοθῇ λόγος ἐν ἀνοίξει¹³ τοῦ στόματός μου ἐν
 παρρησίᾳ¹⁴ γνωρίσαι¹⁵ τὸ μυστήριον¹⁶ τοῦ εὐαγγελίου, ὑπὲρ οὗ 20
 πρεσβεύω¹⁷ ἐν ἀλύσει,¹⁸ ἵνα ἐν αὐτῷ παρρησιάζωμαι,¹⁹ ὥς δεῖ με
 λαλῆσαι.

Ἵνα δὲ εἰδῆτε καὶ ὑμεῖς τὰ κατ' ἐμέ, τί πράσσω,²⁰ πάντα ὑμῖν 21
 γνωρίσει¹⁵ Τυχικὸς²¹ ὁ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς καὶ πιστὸς διάκονος²²
 ἐν κυρίῳ· ὃν ἔπεμψα πρὸς ὑμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο, ἵνα γνῶτε τὰ περὶ 22
 ἡμῶν, καὶ παρακαλέσῃ τὰς καρδίας ὑμῶν.

¹ ἀναλαμβάνω, take up, raise. ² θυρεός, οὗ, ὅ, shield, large shield. ³ βέλος, ους, τό, arrow, missile. ⁴ πυρόω, burn, am purified by fire. ⁵ σβέννυμι, quench, extinguish. ⁶ περικεφαλαία, ας, ἡ, helmet. ⁷ σωτήριος, saving, bringing salvation. ⁸ μάχαιρα, ης, ἡ, sword. ⁹ προσευχή, ἡς, ἡ, prayer, place for prayer. ¹⁰ δεήσις, εως, ἡ, entreaty, prayer. ¹¹ ἀγρυπνέω, sleepless, watchful. ¹² προσκαρτέρησις, εως, ἡ, perseverance, steadfastness. ¹³ ἀνοίξις, εως, ἡ, opening, act of opening. ¹⁴ παρρησία, ας, ἡ, boldness, confidence. ¹⁵ γνωρίζω, make known, declare. ¹⁶ μυστήριον, ου, τό, secret, mystery. ¹⁷ πρεσβεύω, be an ambassador, am aged. ¹⁸ ἀλυσίς, εως, ἡ, chain. ¹⁹ παρρησιάζομαι, speak freely or boldly, speak freely. ²⁰ πράσσω, do, perform. ²¹ Τυχικός, οὗ, ὁ, Tychicus. ²² διάκονος, ου, ὁ, minister, deacon.

Εἰρήνη τοῖς ἀδελφοῖς καὶ ἀγάπη μετὰ πίστεως ἀπὸ θεοῦ πατρὸς καὶ 23

κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ. Ἡ χάρις μετὰ πάντων τῶν ἀγαπώντων 24

τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν χριστὸν ἐν ἀφθαρσίᾳ.¹ Ἀμήν.

¹ ἀφθαρσία, ας, ἡ, incorruptibility, immortality.